

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Problematiek wortelopdruk bomen

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 16-04-2024
Notanummer : 2023-702
Datum : 16-04-2024
Programma : 03 - Leefomgeving
Portefeuillehouder : Wethouder Elferink,

Bijlage(n) :

Parafering

17-04-2024: Programmamanager11-04-2024: Wethouder

Agendering

* 11-04-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 12-04-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

16-04-2024

B & W d.d.: 16-04-2024

Besluit

1. Het budget dat beschikbaar is gesteld met de motie "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023 – in te zetten voor de problematiek rondom wortelopdruk conform voorgestelde aanpak
2. De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Een actueel probleem in de openbare ruimte is wortelopdruk en de onveilige situaties die dit met zich mee brengt door omhoog gedrukte bestrating. Op enkele locaties is de situatie dusdanig zorgelijk dat met tijdelijke onderhoudsmaatregelen de situatie nauwelijks is te verhelpen. Het afschaven/verwijderen van wortels van bomen kan niet oneindig gebeuren zonder de kwaliteit en de veiligheid van de bomen aan te tasten. Daarnaast is de impact van de maatregelen soms van dusdanig korte duur dat de problematiek zich binnen hele korte termijn (enkele maanden) weer voor kan doen.

Oorzaken:

Er zijn meerdere oorzaken waardoor de afgelopen periode de problematiek in alle omvang zichtbaar is geworden. Het is een combinatie van onderstaande factoren.

1. Een boom groeit niet alleen boven de grond, maar ook de wortels blijven groeien. Om gezond te blijven haalt een boom zuurstof, vocht en voeding uit de grond. Als de wortels dit niet meer kunnen vinden (bijvoorbeeld door verdichting of droogte van de bodem) zullen de wortels omhoog gaan groeien. Op het moment dat die wortels dikker worden, duwen ze de verharding opzij.

De vele droge periodes van de afgelopen jaren leveren daarmee een negatieve bijdrage aan de problematiek.

2. In het verleden kregen bomen vanuit de inrichting vaak geen goede start mee.

Er werd bij de inrichting onvoldoende nagedacht over de ruimte die een boom nodig heeft om te groeien. Door voortschrijdende inzichten en een andere kijk op de functie van bomen, komen we nu tot de conclusie dat (bepaalde type) bomen op bepaalde locaties zijn geplant, waar we ze nu niet meer zouden planten, omdat ze dit soort problemen veroorzaken.

3. De gemeente is vanwege het belang van bomen erg terughoudend geworden met het kappen van bomen, waardoor op diverse plekken de problematiek is verergerd.

4. Door gebrek aan financiële middelen duurt het langer voordat buurten in het kader van MJOP (en buurtgerichte aanpak) worden aangepakt. Hierdoor heeft de problematiek zich op bepaalde locaties kunnen verergeren.

Inventarisatie c.q. aanpak

Uit een inventarisatie is gebleken dat er 16 locaties zijn waar een acuut probleem ligt, ofwel 16 locaties waar door zeer ernstige wortelopdruk de locaties niet meer volledig veilig te stellen zijn met klein onderhoudsmaatregelen. De omvang van deze locaties varieert van problematiek rondom een enkele boom, tot een straat of plein. Per locatie is vervolgens globaal inzichtelijk gemaakt welke scenario's er zijn. Dit varieert van herinrichting van een straat tot het kappen van één of meerdere bomen. De volgende stap is dat per locatie een projectleider dit verder moet uitwerken, inclusief nadere uitwerking van financiën. Hierbij is behoud van bomen het uitgangspunt, maar het is niet uit te sluiten dat de problematiek op bepaalde locaties niet is op te lossen zonder dat er bomen moeten worden gekapt.

Het MJOP budget voorziet in beginsel niet voor (voldoende) middelen om deze problematiek aan te pakken. Er is echter wel 1,5 miljoen euro beschikbaar gesteld door de raad middels de motie: "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023 -. Door het aanwenden van deze middelen voor deze problematiek, kunnen de grootste knelpunten worden aangepakt.

Enkele kanttekeningen dienen nog wel te worden geplaatst:

- Er is één projectleider beschikbaar die met de verschillende projecten aan de slag kan. Dit betekent enerzijds dat op korte termijn kan worden gestart met de aanpak, maar tevens dat niet alle 16 locaties tegelijkertijd kunnen worden opgepakt. Dit houdt in dat de gemeente wellicht aansprakelijk kan worden gehouden op het moment dat zich ongelukken voordoen. Uiteraard spannen beheerders zich maximaal in om de risico's te beperken.

- Ieder jaar wordt een nieuwe inventarisatie gemaakt van knelpunten. Wellicht blijkt uit de inventarisatie in 2024 dat er nieuwe knelpunten zijn bijgekomen. Indien noodzakelijk wordt het plan van aanpak hierop aangepast en extra middelen aangevraagd bij de raad.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Wortelopdruk zorgt voor onveilige situaties in de openbare ruimte, doordat bestrating omhoog wordt gedrukt. Door het specifiek aanwenden van middelen die beschikbaar zijn gesteld door de raad middels de motie "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023 - voor de problematiek rondom wortelopdruk, worden de onveilige situaties daadwerkelijk aangepakt. Hierdoor draagt de gemeente er zorg voor dat de openbare ruimte veilig is en blijft.

Kader

- Visie Leefomgeving
- Verordening fysieke Leefomgeving
- Motie: "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023
-

Betrokken partijen en participatie

Vooralsnog niet van toepassing. De projectleider gaat uiteraard wel in gesprek met bewoners om mogelijke oplossingsrichtingen te bespreken.

Toelichting op participatiebeleid

N.V.T.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor:

- Er zijn voorlopig geen extra middelen benodigd om de problematiek aan te pakken.
- De wortelopdruk zorgt voor onveilige situaties op straat en voor zorgen onder bewoners. Door een projectleider aan te stellen die budget heeft om actie te ondernemen, kan daadwerkelijk wat aan de problemen worden gedaan.
- Aanwending van het budget voor dit doel is in lijn met de intentie van de motie.

Argumenten tegen:

- De projectcapaciteit is beperkt. Hierdoor is de snelheid om de problematiek aan te pakken ook beperkt. Het risico op bijvoorbeeld letselschade waarbij de gemeente aansprakelijk kan worden gesteld neemt hierdoor toe.

Financiële consequenties en dekking

Dekking is geregeld middels de beschikbare middelen uit de motie "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023 -

Openbaarmaking en communicatie

N.v.t.

Aanpak en uitvoering

Na besluitvorming kan de beoogd projectleider beginnen, waarbij in overleg met vakbeheerders wordt gekeken naar locaties waar de knelpunten het grootst zijn. Met deze projecten c.q. locaties wordt als eerste gestart. Per project worden afwegingen inzichtelijk gemaakt, op geld gezet en indien nodig c.q. wenselijk besproken met betrokken portefeuillehouder.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Problematiek wortelopdruk bomen		
Nummer	2023-702	Portefeuillehouder	Wethouder Elferink,
Team	DEV-PRO-EL	Datum	16-04-2024

Inleiding

De raad heeft bij de VJN 2023 1,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het op orde brengen van de kapitaalgoederen, middels de motie: "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023 -. Deze raadsmededeling beschrijft waaraan dit budget wordt besteed.

Kader

- Visie Leefomgeving
- Verordening fysieke Leefomgeving
- Motie: "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023

Kern van de boodschap

Wortelopdruk zorgt voor onveilige situaties in de openbare ruimte, doordat bestrating omhoog wordt gedrukt. Door het specifiek aanwenden van middelen die beschikbaar zijn gesteld door de raad middels de motie "Versnelling op orde brengen kapitaalgoederen Deventer" - 12 Juli 2023 - voor de problematiek rondom wortelopdruk, worden de onveilige situaties aangepakt. Hierdoor draagt de gemeente er zorg voor dat de openbare ruimte veilig is en blijft.

Nadere toelichting

Een actueel probleem in de openbare ruimte is wortelopdruk en de onveilige situaties die dit met zich meebrengt door omhoog gedrukte bestrating. Op enkele locaties is de situatie dusdanig zorgelijk dat met tijdelijke onderhoudsmaatregelen de situatie nauwelijks is te verhelpen. Het afschaven/verwijderen van wortels van bomen kan niet oneindig gebeuren zonder de kwaliteit en de veiligheid van de bomen aan te tasten. Daarnaast is de impact van de maatregelen soms van dusdanig korte duur dat de problematiek zich binnen hele korte termijn (enkele maanden) weer voor kan doen.

Oorzaken:

Er zijn diverse oorzaken waardoor de afgelopen periode de problematiek in alle omvang zichtbaar is geworden. Het is een combinatie van onderstaande factoren.

1. Een boom groeit niet alleen boven de grond, maar ook de wortels blijven groeien. Om gezond te blijven haalt een boom zuurstof, vocht en voeding uit de grond. Als de wortels dit niet meer kunnen vinden (bijvoorbeeld door verdichting of droogte van de bodem) zullen de wortels omhoog gaan groeien. Op het moment dat die wortels dikker worden, duwen ze de verharding opzij. De vele droge periodes van de afgelopen jaren leveren daarmee een negatieve bijdrage aan de problematiek.
2. In het verleden kregen bomen vanuit de inrichting vaak geen goede start mee. Er werd bij de inrichting onvoldoende nagedacht over de ruimte die een boom nodig heeft om te groeien. Door voortschrijdende inzichten en een andere kijk op de functie van bomen, komen we nu tot de conclusie dat (bepaalde

type) bomen op bepaalde locaties zijn geplant, waar we ze nu niet meer zouden planten, omdat ze dit soort problemen veroorzaken.

3. De gemeente is vanwege het belang van bomen erg terughoudend met het kappen van bomen, waardoor op diverse plekken de problematiek van wortelopdruk is verergerd.

4. Door gebrek aan financiële middelen duurt het langer voordat buurten in het kader van MJOP (en buurtgerichte aanpak) worden aangepakt. Hierdoor is de wortelopdruk op bepaalde locaties verergerd.

Inventarisatie c.q. aanpak

Uit een inventarisatie is gebleken dat er 16 locaties zijn waar een acuut probleem ligt, ofwel 16 locaties waar door zeer ernstige wortelopdruk de locaties niet meer volledig veilig te stellen zijn met klein onderhoudsmaatregelen. De omvang van deze locaties varieert van problematiek rondom een enkele boom, tot een straat of plein. Per locatie is globaal inzichtelijk gemaakt welke scenario's er zijn. Dit varieert van herinrichting van een hele straat tot het kappen van één of meerdere bomen.

De volgende stap is dat per locatie een projectleider dit verder moet uitwerken, inclusief nadere uitwerking van financiën. Hierbij is behoud van bomen het uitgangspunt, maar het is niet uit te sluiten dat de problematiek op bepaalde locaties niet is op te lossen zonder dat er enkele bomen moeten worden gekapt.

Het MJOP budget voorziet in beginsel niet in(voldoende) middelen om deze problematiek aan te pakken. Er is echter wel 1,5 miljoen euro beschikbaar gesteld door de raad voor het op orde brengen van kapitaalgoederen. Door het aanwenden van deze middelen voor deze problematiek, kunnen de grootste knelpunten worden aangepakt.